

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 771/2008**2015/EØS/18/44****av 1. august 2008****om fastsettelse av regler for organisering av og saksbehandling ved Det europeiske kjemikaliebyrås klageinstans(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå, om endring av direktiv 1999/45/EF og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt rådsdirektiv 76/769/EØF og kommisjonsdirektiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF⁽¹⁾, særlig artikkel 93 nr. 4 og 132, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved forordning (EF) nr. 1907/2006 gis Det europeiske kjemikaliebyrå, heretter kalt «Byrået», myndighet til å treffe enkeltbeslutninger om registrering og vurdering av kjemikalier, og det opprettes en klageinstans som skal behandle klager på beslutninger omhandlet i artikkel 91 nr. 1 i nevnte forordning.
- 2) Ettersom det i forordning (EF) nr. 1907/2006 bare fastsettes grunnregler for klagebehandlingen, er det nødvendig å fastsette nærmere regler for organiseringen av klageinstansen samt nærmere regler for behandlingen av klager som framlegges for denne instans.
- 3) For å sikre en balansert vurdering av klager fra et juridisk og teknisk synspunkt bør både juridisk og teknisk kvalifiserte medlemmer av klageinstansen, som fastsatt i kommisjonsforordning (EF) nr. 1238/2007 av 23. oktober 2007 om fastsettelse av regler for kvalifikasjonene til medlemmene av Det europeiske kjemikaliebyrås klageinstans⁽²⁾, delta i behandlingen av hver klage.
- 4) I henhold til artikkel 89 i forordning (EF) nr. 1907/2006 skal klageinstansen bestå av en leder og to andre

medlemmer, som hver skal ha en stedfortreder. Det er viktig at lederen sikrer konsekvens og kvalitet i klageinstansens beslutninger.

- 5) For å lette behandlingen av klager bør det for hver sak utnevnes en rapportør som har fastsatte oppgaver.
- 6) For å sikre at klageinstansen fungerer smidig og effektivt bør den være tilknyttet et registreringskontor.
- 7) Av samme grunn bør klageinstansen ha fullmakt til selv å fastsette regler for egen virkemåte og saksbehandling.
- 8) For at klageinstansen skal kunne treffe endelige beslutninger innen rimelig tid, kan Byråets styre øke antallet medlemmer av klageinstansen i samsvar med artikkel 89 nr. 3 annet ledd i forordning (EF) nr. 1907/2006. Klageinstansen bør følgelig ha fullmakt til å fastsette kriterier for fordeling av saker medlemmene imellom.
- 9) Dokumentasjon på innbetaling av gebyr som kreves for alle klager i henhold til kommisjonsforordning (EF) nr. 340/2008 av 16. april 2008 om gebyrer og avgifter til Det europeiske kjemikaliebyrå i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH)⁽³⁾, skal være vedlagt klageerklæringen og bør være et vilkår for at klagen skal kunne behandles.
- 10) Om nødvendig og på grunnlag av erfaringene med anvendelsen av denne forordning skal Kommisjonen vurdere hvor virkningsfulle bestemmelsene i denne forordning er, og hvordan de virker i praksis, og eventuelt endre dem.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 206 av 2.8.2008, s. 5, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 26/2010 av 12. mars 2010 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 30 av 10.6.2010, s. 24.

⁽¹⁾ EUT L 396 av 30.12.2006, s. 1, rettet ved EUT L 136 av 29.5.2007, s. 3. Forordningen sist endret ved rådsforordning (EF) nr. 1354/2007 (EUT L 304 av 22.11.2007, s. 1).

⁽²⁾ EUT L 280 av 24.10.2007, s. 10.

⁽³⁾ EUT L 107 av 17.4.2008, s. 6.

- 11) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra komiteen nedsatt ved artikkel 133 i forordning (EF) nr. 1907/2006 —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

KAPITTEL I

Organisering av klageinstansen

Avsnitt 1

Klageinstansen

Artikkel 1

Sammensetning

1. Hver klage skal avgjøres av tre medlemmer av Byråets klageinstans, heretter kalt «klageinstansen».

Minst ett medlem skal ha juridiske kvalifikasjoner og minst ett medlem skal ha tekniske kvalifikasjoner, i samsvar med forordning (EF) nr. 1238/2007.

2. Lederen av klageinstansen eller en av lederens stedfortredere skal lede behandlingen av klager.

3. Lederen skal sikre konsekvens og kvalitet i klageinstansens beslutninger.

Artikkel 2

Utelukkelse av medlemmer

Dersom framgangsmåten i henhold til artikkel 90 nr. 7 i forordning (EF) nr. 1907/2006 får anvendelse, skal det berørte medlemmet av klageinstansen oppfordres til å legge fram sine synspunkter med hensyn til en innsigelse gjort i henhold til artikkel 90 nr. 6 i nevnte forordning, før en beslutning treffes.

Saksbehandlingen skal innstilles i påvente av en beslutning i henhold til artikkel 90 nr. 7 i nevnte forordning.

Artikkel 3

Erstatning av medlemmer

1. Klageinstansen skal erstatte et medlem med et varamedlem i de tilfeller der den beslutter å utelukke et medlem fra saksbehandlingen i henhold til artikkel 90 nr. 7 i forordning (EF) nr. 1907/2006.

2. Lederen kan på anmodning fra et medlem av klageinstansen erstatte vedkommende med et varamedlem dersom medlemmet

på grunn av ferie, sykdom eller uunngåelige forpliktelser eller av andre årsaker ikke kan delta i saksbehandlingen. Kriteriene for valg av varamedlem skal fastsettes i samsvar med framgangsmåten i artikkel 27 nr. 3.

Dersom et medlem ikke har mulighet til å be om å bli erstattet, kan lederen erstatte vedkommende på eget initiativ.

Lederen kan avvise en anmodning om erstatning bare gjennom en begrunnet beslutning.

Dersom lederen er forhindret fra å delta i saksbehandlingen, skal lederen utnevne sin stedfortreder. Dersom lederen ikke har mulighet til å utnevne en stedfortreder, skal stedfortrederen utnevnes av den av de andre medlemmene som skal avgjøre klagen som har lengst ansiennitet, eller dersom de andre medlemmene har like lang ansiennitet i klageinstansen, av det eldste medlemmet.

3. Dersom et medlem blir erstattet før høring er avholdt, skal saksbehandlingen ikke innstilles, og erstatningen skal skje uten at det berører eventuelle saksbehandlingstrinn som allerede er iverksatt.

Dersom et medlem erstattes etter at høring er avholdt, skal høringen avholdes på nytt med mindre partene, varamedlemmet og de to andre medlemmene som behandler klagen, blir enige om annet.

4. Dersom et medlem erstattes, skal det berørte varamedlemmet være bundet av enhver foreløpig beslutning som er truffet før erstatningen fant sted.

5. Fravær av et medlem etter at klageinstansen har truffet en endelig beslutning, skal ikke være til hinder for at klageinstansen kan iverksette de gjenstående saksbehandlingstrinnene.

Dersom lederen ikke har mulighet undertegne beslutningen eller iverksette andre gjenstående saksbehandlingstrinn, skal disse trinnene iverksettes på lederens vegne av det av de andre medlemmene som skal avgjøre klagen som har lengst ansiennitet, eller dersom de andre medlemmene har like lang ansiennitet i klageinstansen, av det eldste medlemmet.

Artikkel 4

Rapportør

1. Lederen skal utnevne et av de andre medlemmene som skal avgjøre en klage, til rapportør for saken eller fyller denne funksjonen selv idet lederen tar hensyn til behovet for å sikre en balansert fordeling av arbeidsmengden medlemmene imellom.

2. Rapportøren skal foreta en innledende undersøkelse av klagen.

3. Klageinstansen kan, etter forslag fra rapportøren, fastsette at noen av saksbehandlingstiltakene i artikkel 15 skal treffes.

Rapportøren kan gis i oppdrag å gjennomføre disse tiltakene.

4. Rapportøren skal utarbeide et utkast til beslutning.

Avsnitt 2

Registreringskontoret

Artikkel 5

Registreringskontor og registerfører

1. Det opprettes et registreringskontor i Byrået under ledelse av klageinstansen. Den som utnevnes som registerfører i henhold til nr. 5, skal lede registreringskontoret.

2. Registreringskontorets oppgave skal være å motta, overføre og oppbevare dokumenter og utføre andre tjenester som fastsatt i denne forordning.

3. Registreringskontoret skal føre et register over klager der henvisninger til alle klageerklæringer og tilhørende dokumenter føres inn.

4. Registreringskontorets personale, herunder registerføreren, skal ikke delta i noen del av Byråets saksbehandling som gjelder beslutninger som kan påklages i henhold til artikkel 91 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1907/2006.

5. Klageinstansen skal bistå i sitt arbeid av en registerfører som skal utnevnes av administrerende direktør etter forslag fra lederen.

Lederen skal ha fullmakt til å instruere registerføreren i saker som gjelder utøvelsen av klageinstansens funksjoner.

6. Registerføreren skal kontrollere at frister og andre formelle krav i forbindelse med inngivelse av klager er overholdt.

7. Alminnelige instruksjoner til registerføreren skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 27 nr. 3.

KAPITTEL II

Saksbehandling

Artikkel 6

Klageerklæring

1. Klageerklæringen skal inneholde:

a) klagerens navn og adresse,

b) dersom klageren har utnevnt en representant, representantens navn og forretningsadresse,

c) en adresse for forkynnelse, dersom den er forskjellig fra adressene under bokstav a) og b),

d) henvisning til den beslutning klagen gjelder, og klagerens påstander,

e) klagegrunnene samt de faktiske og rettslige forhold som påberopes,

f) hvilke beviser som eventuelt legges fram, og en erklæring om de faktiske forhold bevisene skal underbygge,

g) når det er aktuelt, en angivelse av hvilke opplysninger i klageerklæringen som skal betraktes som fortrolige,

h) en angivelse av hvorvidt klager samtykker i at beslutningen forkynnes for vedkommende, eventuelt for klagerens representant, per telefaks, e-post eller andre tekniske kommunikasjonsmidler.

2. Dokumentasjon på innbetalt klagegebyr i henhold til artikkel 10 i forordning (EF) nr. 340/2008 skal vedlegges klageerklæringen.

Dersom klageren er en juridisk person, vedlegges også dennes vedtekter eller en ny utskrift fra foretaksregisteret eller organisasjonsregisteret eller annen dokumentasjon på at klageren er en juridisk person.

3. Dersom en klageerklæring ikke oppfyller kravene i nr. 1 bokstav a) - d) og nr. 2, skal registerføreren fastsette en rimelig frist for klageren til å oppfylle kravene. Registerføreren kan bare fastsette slik frist én gang.

Denne fristen får oppsettende virkning på tidsfristen fastsatt i artikkel 93 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1907/2006.

4. Dersom det påvises en uregelmessighet som kan føre til at en klage ikke kan behandles, skal registerføreren uten opphold sende en begrunnet uttalelse til lederen.

Dersom registerføreren fastsetter en frist i samsvar med nr. 3, skal vedkommende sende en slik uttalelse etter at fristen er utløpt dersom uregelmessigheten ikke er rettet opp.

5. Registerføreren skal uten opphold framlegge klageerklæringen for Byrådet.

6. En kunngjøring skal offentliggjøres på Byråets nettsted med opplysninger om registreringsdato for klagen, partenes navn og adresser, klagens gjenstand, klagerens påstander og et sammendrag av klagegrunnene og de viktigste forhold som påberopes.

Lederen skal avgjøre om opplysningene klageren har gitt i henhold til nr. 1 bokstav g) skal betraktes som fortrolige, og skal sikre at alle opplysninger som betraktes som fortrolige, ikke offentliggjøres i kunngjøringen. De praktiske enkeltheter ved offentliggjøringen skal fastsettes i samsvar med framgangsmåten i artikkel 27 nr. 3.

Artikkel 7

Tilsvar

1. Byrådet skal gi sitt tilsvar innen to måneder etter at klageerklæringen er forkynt.

I ekstraordinære tilfeller og etter en begrunnet søknad fra Byrådet kan lederen forlenge denne fristen.

2. Tilsvaret skal inneholde:

- a) dersom Byrådet har utnevnt en representant, representantens navn og forretningsadresse,
- b) klagegrunnene samt de faktiske og rettslige forhold som påberopes,
- c) hvilke beviser som eventuelt legges fram, og en erklæring om de faktiske forhold bevisene skal underbygge,
- d) når det er aktuelt, en angivelse av hvilke opplysninger i tilsvaret som skal betraktes som fortrolige,
- e) en angivelse av hvorvidt Byrådet samtykker i at beslutningen forkynnes for det, eventuelt for Byråets representant, per telefaks, e-post eller andre tekniske kommunikasjonsmidler.

3. Dersom Byrådet, til tross for at det er behørig innkalt, ikke gir sitt tilsvar, skal saksbehandlingen gjennomføres uten tilsvar.

Artikkel 8

Intervensjon

1. Enhver person som kan godtgjøre en interesse i utfallet av en sak innbrakt for klageinstansen, kan intervenere i klageinstansens saksbehandling.

2. En søknad med angivelse om de forhold som gir intervensjonsrett, skal inngis innen to uker etter offentliggjøring av kunngjøringen nevnt i artikkel 6 nr. 6.

3. Intervensjonen skal være begrenset til å støtte eller bestride de påstander en av partene har nedlagt.

4. En søknad om intervensjon skal inneholde:

- a) intervenientens navn og adresse,
- b) dersom intervenienten har utnevnt en representant, representantens navn og forretningsadresse,
- c) en adresse for forkynnelse, dersom den er forskjellig fra adressene under bokstav a) og b),
- d) en erklæring om intervenientens påstander, som helt eller delvis støtter eller bestrider de påstander en av partene har nedlagt,
- e) klagegrunnene samt de faktiske og rettslige forhold som påberopes,
- f) når det er aktuelt, de beviser som legges fram som støtte,
- g) når det er aktuelt, angivelse av hvilke opplysninger i søknaden om å intervenere som skal betraktes som fortrolige,
- h) en angivelse av hvorvidt intervenienten samtykker i at avgjørelsen forkynnes for vedkommende, eventuelt for vedkommendes representant, per telefaks, e-post eller andre tekniske kommunikasjonsmidler.

5. Klageinstansen skal avgjøre om en søknad om intervensjon skal godkjennes eller ikke.

6. Intervenienter skal bære sine egne kostnader.

*Artikkel 9***Representasjon**

Dersom en av partene eller en intervenient har utnevnt en representant, skal denne representanten legge fram en fullmakt.

*Artikkel 10***Innlevering av saksdokumenter**

1. Alle innlegg skal være undertegnet og påført dato.
2. Ved fastsettelse av frister skal et dokument ikke anses å være inngitt før det er mottatt ved registreringskontoret.
3. Dokumenter som en part eller en intervenient inngir til registreringskontoret, skal leveres personlig eller sendes med post. Klageinstansen kan imidlertid tillate at en part eller intervenient inngir dokumenter per telefaks, e-post eller annet teknisk kommunikasjonsmiddel.

Reglene for bruk av tekniske kommunikasjonsmidler, herunder for bruk av elektronisk signatur, skal vedtas i samsvar med framgangsmåten i artikkel 27 nr. 3.

*Artikkel 11***Vilkår for behandling av klagen**

1. En klage kan avvises av følgende grunner:
  - a) klageerklæringen oppfyller ikke kravene fastsatt i artikkel 6 nr. 1 bokstav a) - d) og nr. 2 og artikkel 9 i denne forordning,
  - b) klageren har ikke overholdt fristen for inngivelse av en klage fastsatt i artikkel 92 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1907/2006,
  - c) klagen gjelder ikke en beslutning nevnt i artikkel 91 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1907/2006,
  - d) beslutningen klagen gjelder, er ikke rettet til klageren, og klageren er heller ikke i stand til å godtgjøre at vedkommende er direkte og individuelt berørt i henhold til artikkel 92 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1907/2006.
2. Dersom lederen ikke treffer beslutning om hvorvidt klagen antas til behandling, innen fristen fastsatt i artikkel 93

nr. 2 i forordning (EF) nr. 1907/2006, skal klagen oversendes til klageinstansen, som skal undersøke klagegrunnlaget og om vilkårene for behandling er oppfylt. Beslutningen om hvorvidt klagen skal antas til behandling, skal utgjøre en del av den endelige beslutningen.

*Artikkel 12***Behandling av klager**

1. Etter den første skriftvekslingen kan det ikke framlegges ytterligere bevis med mindre klageinstansen beslutter at forsinkelsen i framlegging av beviser er behørig begrunnet.
2. Ingen nye påstander kan legges fram etter den første skriftvekslingen med mindre klageinstansen beslutter at de er basert på nye rettslige eller faktiske forhold som framkommer i løpet av saksbehandlingen.
3. Når det er aktuelt, skal klageinstansen anmode partene i saken om å legge fram sine merknader til underretninger fra klageinstansen eller meldinger fra den andre parten eller fra intervenienter.

Klageinstansen skal fastsette en rimelig frist for å framlegge merknader.

4. Klageinstansen skal underrette partene om når den skriftlige delen av saksbehandlingen avsluttes.

*Artikkel 13***Høring**

1. Klageinstansen skal holde en høring dersom den mener dette er nødvendig, eller på anmodning fra en av partene.

Anmodning skal framsettes innen to uker etter at parten har mottatt underretning om at den skriftlige delen av saksbehandlingen er avsluttet. Denne fristen kan forlenges av lederen.

2. Registreringskontoret skal innkalle partene til høring.

3. Dersom en part som er behørig innkalt til en høring, ikke møter i henhold til innkallingen, kan saksbehandlingen fortsette uten vedkommende part.

4. Høringene i klageinstansen skal være offentlige med mindre klageinstansen på eget initiativ eller på anmodning fra en av partene av vektige grunner beslutter noe annet.

5. Høringen skal åpnes og ledes av lederen, som skal ha ansvaret for at den gjennomføres korrekt.

Lederen og de andre medlemmene kan stille spørsmål til partene eller deres representanter.

6. Registerføreren har ansvaret for å føre protokoll ved hver høring.

Protokollen skal undertegnes av lederen og registerføreren, og skal utgjøre et offisielt dokument.

Før protokollen undertegnes, skal vitner og sakkyndige gis anledning til å kontrollere og bekrefte innholdet av de deler av protokollen der deres forklaring gjengis.

7. Høringene kan gjennomføres som videokonferanse eller ved bruk av annen kommunikasjonsteknologi dersom de tekniske hjelpemidlene er tilgjengelige.

Artikkel 14

Språkbestemmelser

1. Klagesaken skal behandles på det språk som klageerklæringen er framlagt på.

Dersom klageren er den som den påklagde beslutningen er rettet til, skal klageerklæringen framlegges på samme språk som beslutningen eller på et av Fellesskapets offisielle språk som er brukt i de innlegg som ligger til grunn for beslutningen, herunder i noen av de opplysningene som er framlagt i henhold til artikkel 10 bokstav a) i i forordning (EF) nr. 1907/2006.

2. Saksbehandlingsspråket skal benyttes i den skriftlige og muntlige saksbehandlingen og i klageinstansens protokoll og beslutninger.

Eventuelle underbyggende dokumenter på andre språk skal ledsages av en oversettelse til saksbehandlingsspråket.

Dersom det er snakk om omfattende dokumenter, kan oversettelsen begrenses til utdrag. Klageinstansen kan imidlertid på eget initiativ eller på anmodning fra en av partene når som helst kreve en mer omfattende eller fullstendig oversettelse.

3. På anmodning fra en av partene og etter at den andre parten har fått uttale seg, kan klageinstansen godkjenne at et annet av Fellesskapets offisielle språk enn saksbehandlingsspråket benyttes i hele eller deler av saksbehandlingen.

4. På anmodning fra en intervenient og etter at partene har fått uttale seg, kan klageinstansen godkjenne at intervenienten benytter et annet av Fellesskapets offisielle språk enn saksbehandlingsspråket.

5. Dersom et vitne eller en sakkyndig opplyser at vedkommende ikke kan uttrykke seg tilstrekkelig klart på saksbehandlingsspråket, kan klageinstansen gi vedkommende tillatelse til å bruke et annet av Fellesskapets offisielle språk.

6. Dersom klageinstansen tillater bruk av et annet språk enn saksbehandlingsspråket, skal registreringskontoret besørge oversettelse eller tolking.

Artikkel 15

Saksbehandlingstiltak

1. Klageinstansen kan på ethvert tidspunkt i saksbehandlingen treffe saksbehandlingstiltak.

2. Formålet med slike saksbehandlingstiltak skal særlig være

a) å sikre effektiv gjennomføring av saksbehandlingen og legge til rette for bevisopptak,

b) å fastslå på hvilke punkter partene må legge fram ytterligere argumenter,

c) å klargjøre partenes påstander, klagegrunner og argumenter samt omtvistede spørsmål.

3. Saksbehandlingstiltakene kan særlig bestå i å

a) stille spørsmål til partene,

b) anmode partene om å uttale seg skriftlig eller muntlig om visse sider ved saksbehandlingen,

c) anmode partene eller tredjemenn om opplysninger,

d) anmode om at dokumentasjon i sakens forbindelse legges fram,

e) innkalle partene eller deres representanter til møter,

f) rette oppmerksomhet mot forhold som synes å være av særlig betydning, eller mot at visse spørsmål ikke lenger synes å være omtvistet,

g) framlegge merknader som kan bidra til å beholde fokus på vesentlige forhold under saksbehandlingen.

Artikkel 16

Bevis

1. I saker som føres for klageinstansen, kan bevisopptak omfatte følgende:

- a) anmodninger om opplysninger,
- b) framlegging av dokumenter og gjenstander,
- c) høring av partene eller vitner,
- d) uttalelser fra sakkyndige.

Nærmere regler for bevisopptak skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 27 nr. 3.

2. Dersom klageinstansen anser det som nødvendig for en part, et vitne eller en sakkyndig å avgi muntlig forklaring, skal den innkalle vedkommende person.

3. Partene skal underrettes dersom et vitne eller en sakkyndig skal avgi forklaring for klageinstansen. De skal ha rett til å møte og stille vitnet eller den sakkyndige spørsmål.

Partene kan gjøre innsigelser mot en sakkyndig eller et vitne med henvisning til manglende kompetanse i forbindelse med klagen. Dersom slik innsigelse gjøres, skal spørsmålet avgjøres av klageinstansen.

4. Før de avgir forklaring, skal det enkelte vitnet eller den enkelte sakkyndige opplyse om eventuelle personlige interesser vedkommende måtte ha i saken, eller om vedkommende tidligere har vært representant for en av partene, eller om vedkommende har deltatt i beslutningen klagen gjelder.

Dersom en sakkyndig eller et vitne ikke selv opplyser om dette, kan partene gjøre klageinstansen oppmerksom på dette.

5. En innsigelse mot et vitne eller en sakkyndig skal gjøres innen to uker etter at partene har mottatt varsel om at vitnet er innkalt eller den sakkyndige er utnevnt. Parten skal begrunne sin innsigelse og angi hvilke bevis som legges fram for å underbygge innsigelsen.

6. Forklaringer gitt av et vitne eller en sakkyndig skal gjengis i protokollen.

Artikkel 17

Kostnader knyttet til bevisopptak

1. Vitner og sakkyndige som innkalles av og møter for klageinstansen, skal ha rett til rimelig godtgjøring av utgifter til reise og opphold.

Vitner som innkalles av og møter for klageinstansen, skal også ha rett til rimelig kompensasjon for tapt inntekt.

Sakkyndige som ikke er medlemmer av Byråets personale, skal ha rett til honorar for sitt arbeid.

2. Til vitner skal betaling skje etter at de har avlagt forklaring, og til sakkyndige etter at de har oppfylt sine plikter eller oppgaver. Forskuddsbetaling kan imidlertid gjøres.

3. Byråets styre skal fastsette regler for beregning av beløp og forskudd som skal betales.

4. I samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 27 nr. 3 og etter avtale med styret skal det fastsettes nærmere regler for følgende:

- a) hvem som skal bære kostnaden ved bevisopptak,
- b) hvordan betaling av godtgjøring, kompensasjon og honorar til vitner og sakkyndige skal skje.

5. Reglene nevnt i nr. 3 og 4 skal ta hensyn til tilsvarende regler som finnes på andre områder av fellesskapsretten.

Artikkel 18

Kompetanse

Dersom klageinstansen oversender saken til vedkommende organ i Byrådet i samsvar med artikkel 93 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1907/2006, skal sistnevnte være bundet av begrunnelsen for klageinstansens beslutning med mindre det skjer en endring i omstendighetene.

Artikkel 19

Drøftinger

1. Bare de tre medlemmene av klageinstansen som avgjør en klage, skal delta i drøftingene av klagen. Drøftingene skal være hemmelige.

2. Under drøftingene skal hvert av medlemmene avgi en uttalelse og begrunne denne.

Rapportøren skal avgi sin uttalelse først, og dersom rapportøren ikke er lederen, skal lederen avgi sin uttalelse sist.

*Artikkel 20***Avstemning**

Dersom avstemning er nødvendig, skal stemmene avgis i den rekkefølge som er fastsatt i artikkel 19 nr. 2 annet ledd. Dersom lederen også er rapportør, skal imidlertid vedkommende avgi stemme sist.

Beslutninger skal treffes med flertall.

Det skal ikke være tillatt å avholde seg fra å stemme.

*Artikkel 21***Beslutninger**

1. Beslutninger skal inneholde:
    - a) en erklæring om at beslutningen er truffet av klageinstansen,
    - b) beslutningens dato,
    - c) navnene på klageinstansens medlemmer som har deltatt i saksbehandlingen,
    - d) navnene på klagens parter og intervenienter og deres representanter i saksbehandlingen,
    - e) en angivelse av partenes påstander,
    - f) et sammendrag av de faktiske forhold i saken,
    - g) begrunnelsen for beslutningen,
    - h) klageinstansens beslutning, herunder om nødvendig tilkjenning av kostnader for bevisoptak og beslutning om tilbakebetaling av gebyr i henhold til artikkel 10 nr. 4 i forordning (EF) nr. 340/2008.
  2. Lederen og registerføreren skal undertegne beslutningen. Signaturene kan være elektroniske.
- Beslutningen i original skal deponeres i registreringskontoret.
3. Beslutningen skal forkynnes for partene i samsvar med artikkel 22.
  4. Beslutningen skal ledsages av en erklæring om at den kan påklages i henhold til artikkel 230 i traktaten og artikkel 94 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1907/2006. Erklæringen skal inneholde opplysninger om fristen for innbringelse av saken.

Beslutningen skal være gyldig selv om slik erklæring ikke er vedlagt.

5. Klageinstansens endelige beslutning skal offentliggjøres på hensiktsmessig måte med mindre lederen beslutter annet på anmodning fra en av partene.

*Artikkel 22***Forkynnelse av dokumenter**

Registerføreren skal påse at klageinstansens beslutninger og meldinger forkynnes for partene og intervenientene.

Forkynnelse skal skje på en av følgende måter:

1. per rekommandert brev med mottakskvittering,
2. ved personlig avlevering mot kvittering,
3. per teknisk kommunikasjonsmiddel tilgjengelig for klageinstansen som parten eller dennes representant har samtykket i å godta for slike formål.

*Artikkel 23***Frister**

1. Enhver frist som er fastsatt i eller i henhold til forordning (EF) nr. 1907/2006 eller denne forordning for klagesaksbehandling, skal beregnes i samsvar med nr. 2–6 i denne artikkel.
2. I de tilfeller der en frist uttrykt i dager, uker, måneder eller år skal beregnes fra den dagen da en bestemt hendelse eller handling finner sted, skal denne dagen ikke medregnes i fristen.
3. En frist uttrykt i uker, måneder eller år skal utløpe på slutten av den dag i fristens siste uke, måned eller år som faller på samme ukedag eller samme dato som den dag da hendelsen eller handlingen inntraff som fristen skal regnes fra.

Dersom den dagen en frist uttrykt i måneder eller år utløper, faller på en dato som ikke finnes i den måneden, utløper fristen den siste dagen i vedkommende måned.

4. Dersom en frist er uttrykt i måneder og dager, skal den først beregnes i hele måneder, deretter i dager.
5. Fristen skal omfatte Byråets offisielle fridager, lørdager og søndager.
6. Dersom en frist ellers ville ha utløpt på en lørdag, søndag eller en offisiell fridag for Byrådet, skal den forlenges til slutten av påfølgende virkedag.

*Artikkel 24***Forlengelse og overskridelse av frister**

1. Alle frister fastsatt i henhold til denne forordning kan forlenges av den som har fastsatt dem.
2. Overskridelse av en frist skal ikke berøre noen av partenes retter forutsatt at den berørte part på tilfredsstillende måte kan godtgjøre overfor klageinstansen at det foreligger uforutsette omstendigheter eller force majeure.

*Artikkel 25***Innstilling av saksbehandlingen**

På anmodning fra en av partene eller på eget initiativ kan klageinstansen, etter at partene har fått uttale seg, innstille saksbehandlingen.

Dersom en av partene motsetter seg at saken innstilles, skal en slik beslutning begrunnes.

*Artikkel 26***Rettinger**

Etter at partene har avgitt uttalelser, kan klageinstansen på eget initiativ eller etter søknad fra en av partene inngitt innen en måned etter at beslutningen er forkynt, rette opp skrive- og regnefeil og andre åpenbare feil i beslutningen.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 1. august 2008.

*KAPITTEL III***Sluttbestemmelser***Artikkel 27***Gjennomføringstiltak**

1. Ytterligere saksbehandlingsregler som er nødvendige for effektiv behandling av klager, samt regler som er nødvendige for organiseringen av klageinstansens arbeid, herunder regler for fordelingen av saker medlemmene imellom, kan fastsettes i samsvar med framgangsmåten i nr. 3.
2. Praktiske retningslinjer for partene og intervenientene og instruksjer i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av høringer i klageinstansen og for inngivelse og forkynnelse av skriftlige påstander eller merknader kan vedtas i samsvar med framgangsmåten i nr. 3.
3. Lederen og de andre to medlemmene som er utnevnt i samsvar med artikkel 89 nr. 3 første ledd i forordning (EF) nr. 1907/2006, skal ved flertallsbeslutning vedta reglene og tiltakene fastsatt i denne forordning.

*Artikkel 28***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den tredje dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

For Kommisjonen

Günter VERHEUGEN

Visepresident